

ถอดรหัสคำราชาศัพท์

คู่มือฉบับสมบูรณ์เพื่อเข้าใจภาษา
แห่งราชสำนักอย่างง่ายดาย

ศิลาจารึก
พ่อมูมรามดำแห่ง
พิอารกุกภาอิคคอดี
กล่เทอชู่จอดีออดี
สตุลิลลคคคคคคคคคค
ส้ฐีเทอชู่คคคคคคคค
คคคคคคคคคคคคคคคค
คคคคคคคคคคคคคคคค

สูตรผสมแห่งภาษา

ภาษาบาลี

ภาษาสันสกฤต

คำไทยดั้งเดิม

ภาษาเขมร

คำราชาศัพท์

คำศัพท์ส่วนใหญ่จะต้องนำมา
ปรับแต่งใหม่ ก่อน จึงจะใช้
สื่อสารเป็นคำราชาศัพท์ได้

บันไดแห่งลำดับชั้น

พระมหากษัตริย์

พระราชวงศ์ลำดับชั้นลดหลั่นกันลงมา

คำราชาศัพท์ใช้กับบุคคลกลุ่มต่าง ๆ
ตั้งแต่พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวจนถึงสามัญชน
แต่จะมีลำดับชั้นที่ลดหลั่นกันลงมา

สามัญชน

กุญแจ ๓ ดอกสู่การถอดรหัส

นามราชาศัพท์

เติมคำว่า 'พระ'
เข้าไปเพื่อทำให้
เป็นนามราชาศัพท์

กริยารราชาศัพท์

ใช้คำว่า 'ทรง'
หรือ 'เสด็จ'
นำหน้า

สรรพนามราชาศัพท์

เลือกใช้คำแทนตัว
บุรุษที่ ๑ และ บุรุษที่
๒ ให้เหมาะสมกับ
ระดับชั้น

ลำดับชั้นของคำว่า "พระ"

สงวนไว้สำหรับพระมหากษัตริย์เท่านั้น

พระบรม

ใช้สำหรับพระมหากษัตริย์,
พระราชินี, พระบรมโอรสาธิราช

พระราช

การทำคำนามทั่วไป
ให้เป็นคำราชาศัพท์สำหรับ
พระบรมวงศานุวงศ์ทั่วไป

พระ

เมทริกซ์สรรพนาม: การแทนตัวเอง

ระดับชั้นของผู้ฟัง

สรรพนามแทนตัวเอง
(บุรุษที่ ๑)

พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว
สมเด็จพระบรมราชินีนาถ
สมเด็จพระบรม
สมเด็จพระเจ้าฟ้า

ข้าพระพุทธเจ้า

พระองค์เจ้า

เกล้ากระหม่อม (ผู้ชาย)
เกล้ากระหม่อมฉัน (ผู้หญิง)

เมทริกซ์สรรพนาม: การเรียกขาน

ระดับชั้นของผู้ฟัง

คำเรียกขาน
(บุรุษที่ ๒)

พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว
สมเด็จพระบรมราชินีนาถ

ใต้ฝ่าละอองธุลีพระบาท

สมเด็จพระบรม

ใต้ฝ่าละอองพระบาท

สมเด็จพระเจ้าฟ้า

ใต้ฝ่าพระบาท

พระองค์เจ้า

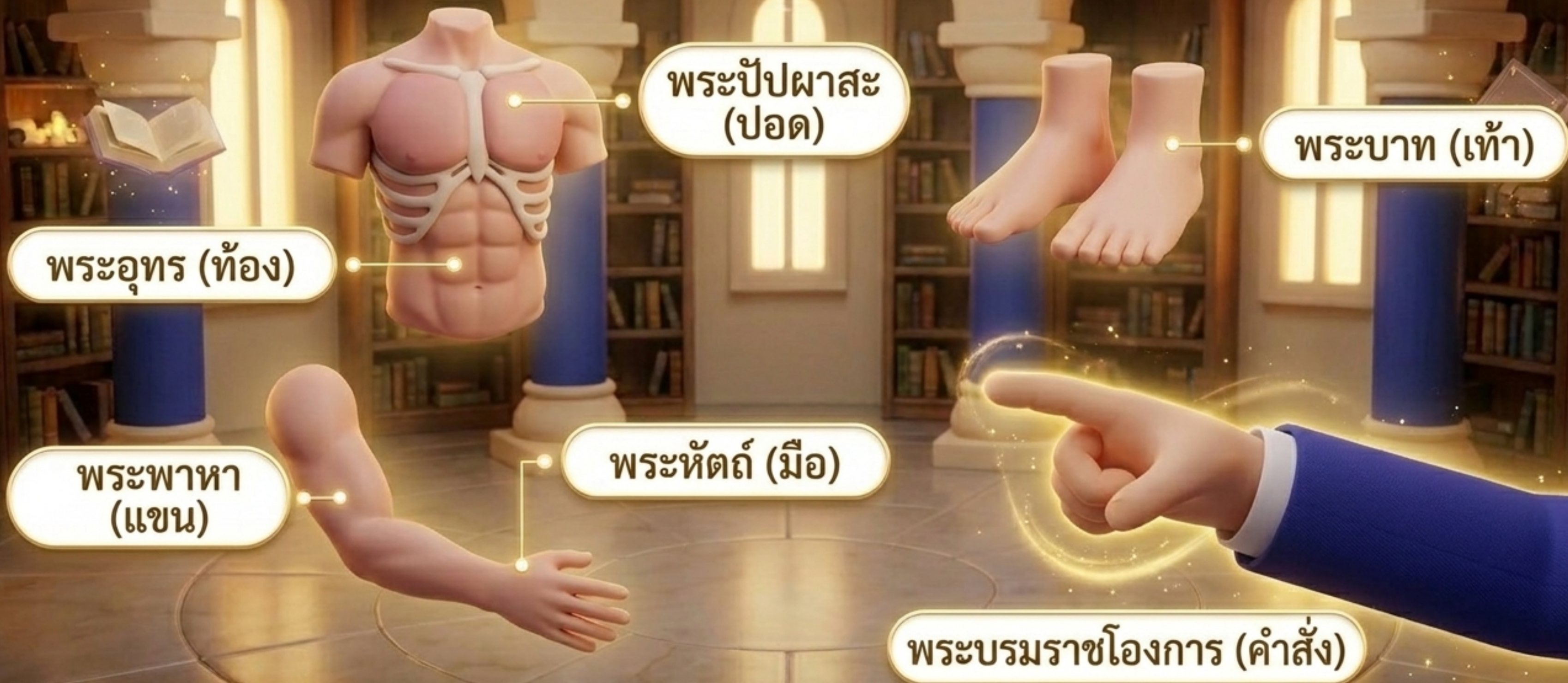

ฝ่าพระบาท

กายวิภาคราชาศัพท์: พระพักตร์

กายวิภาคราชาศัพท์: พระวรกาย

พระอุทร (ท้อง)

พระปัสสาสะ (ปอด)

พระบาท (เท้า)

พระพาหา (แขน)

พระหัตถ์ (มือ)

พระบรมราชโองการ (คำสั่ง)

ของใช้ในราชสำนัก

เครื่องเสวยและของประดับ

ศิลปะแห่งการถวาย: ทูลเกล้าฯ vs. น้อมเกล้าฯ

ทูลเกล้าฯ ถวาย

ใช้กับสิ่งที่ยกได้ (ยกขึ้นเหนือหัวได้)
ของเล็ก ๆ เป็นรูปธรรม
เช่น เงิน, หนังสือ, พวงมาลัย

น้อมเกล้าฯ ถวาย

ใช้กับสิ่งที่ยกไม่ได้ (ยกขึ้นไม่ได้)
ของใหญ่ ๆ เป็นนามธรรม
เช่น รถ, ที่ดิน, ช้างเผือก

ข้อยกเว้น: ผู้แหกกฏแห่งราชาศัพท์

หม่อมเจ้า

ลำดับชั้นหม่อมเจ้า
ไม่ต้องมีคำว่า 'พระ'
นำหน้าคำนาม

สามารถใช้คำว่า
เนตร (แทนพระเนตร)
หรือ ชานุ ได้เลย

หม่อมราชวงศ์ & หม่อมหลวง

ให้ใช้คำราชาศัพท์
เหมือนสามัญชนทั่วไป
ไม่ใช่คำราชาศัพท์
ในระดับพระราชวงศ์

รหัสลับแห่งราชสำนัก

คำราชาศัพท์ไม่ใช้การท่องจำ
แต่คือการประกอบสูตรคำศัพท์ให้สอดคล้องกับ
ระดับชั้น และ บริบท ของผู้ใช้งาน